

Enstitüsü	: Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Dalı	: Eğitim Bilimleri
Programı	: Eğitim Yönetimi ve Planlaması
Tez Danışmanı	: Doç. Dr. Sultan Bilge KESKİNKILIÇ KARA
Tez Türü ve Tarihi	: Yüksek lisans – Nisan 2022

ÖZET

OKUL MÜDÜRÜ YÖNETİM TARZI İLE ÖĞRETMEN ÖZERKLİĞİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Öğretmen özerkliği, öğretmenlerin, öğretimsel kararlar almak için sınıflarında takdir yetkisini kullanırken korudukları bağımsızlıktır. Özerkliği yüksek bir öğretmenin, sınıf yönetimi, eğitim yönetimi, kariyer planlaması, yönetici, veli ve meslektaşlarıyla olan iletişimi daha iyi olacaktır. Bununla birlikte, okullardaki yönetim tarzları da öğretmen özerkliğinin kısıtlanmasına neden olabilmektedir. Bu nedenle, bu çalışmada, öğretmen özerkliği ile okul müdürlerinin yönetim tarzları arasındaki ilişki incelenmiştir.

Araştırma İstanbul ilinde Başakşehir ilçesindeki çeşitli kademelerde görev yapan 407 öğretmen ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmada ilişkisel tarama yöntemi kullanılmıştır. Evrenden örneklemenin seçkisiz bir şekilde çekilmesi olarak dile getirilen basit seçkisiz örnekleme tekniği, çalışmanın örnekleme tekniği olarak belirlenmiştir. Araştırmada Öğretmen Özerkliği Ölçeği ile Algılanan Müdür Yönetim Tarzı Ölçeği kullanılmıştır. Araştırma kapsamında elde edilen değişkenlere göre ölçek ve alt boyutlarının incelendiği testlerde, parametrik olmayan teknikler kullanılmış olup, değişkenlerin ikili grup olması halinde Mann Whitney U testi, ikiden fazla grup olması halinde ise Kruskal Wallis Testi uygulanmıştır. Gruplar arası farklılığın belirlenmesinde post-hoc analizi gerçekleştirilmiştir. Okul müdürü yönetim tarzı ile öğretmen özerkliği arasındaki ilişkinin incelenmesinde Spearman korelasyon testi yapılmıştır.

Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre, katılımcıların öğretmen özerkliği puanları, ortalamanın üstündedir. Katılımcılar, çalıştıkları kurumdaki müdürlerinin

daha çok işbirlikli yönetim tarzına ait olduklarını algılamışlardır. Bununla birlikte katılımcıların öğretmen özerkliği, cinsiyet, medeni durum, çalışılan kurum (özel-devlet) ve çalışılan okul kademesine (ilkokul-ortaokul-lise) göre anlamlı farklılaşmaktadır. Yönetim tarzı ile ilgili olarak ise katılımcıların, cinsiyet, medeni durum ve çalışılan kuruma (özel-devlet) göre algıladıkları yönetim tarzı anlamlı farklılaşmaktadır. Son olarak ölçek ve alt boyutları arasındaki korelasyon analizine göre, Öğretmen Özerkliği Ölçeği ile Algılanan Müdür Yönetim Tarzı Ölçeği arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Yönetim tarzı, Öğretmen özerkliği, Okul yöneticisi



University : Istanbul Kültür University
Institute : Institute of Graduate Education
Department : Educational Sciences
Programme : Educational Administration and Planning
Supervisor : Assist. Doç. Dr. Sultan Bilge KESKİNKILIÇ KARA
Degree Awarded and Date : Master Thesis – April 2022

ABSTRACT

CORRELATION BETWEEN TEACHER AUTONOMY AND SCHOOL PRINCIPALS' MANAGEMENT STYLE

Teacher autonomy is the independence that teachers maintain while exercising discretion in their classrooms to make instructional decisions. A teacher with high autonomy will have better communication with classroom management, education management, career planning, administrators, parents and colleagues. However, management styles in schools can also cause restrictions on teacher autonomy. Therefore, in this study, the relationship between teacher autonomy and school principals' management styles was examined.

The research was carried out with 407 teachers working at various levels in the Başakşehir district of Istanbul. Correlational survey method was used in the research. The simple random sampling technique, which was expressed as a random sampling from the universe, was determined as the sampling technique of the study. In the study, Teacher Autonomy Scale and Perceived Principal Management Style Scale were used. In the tests in which the scale and its sub-dimensions were examined according to the variables obtained within the scope of the research, non-parametric techniques were used. Mann Whitney U test was applied if the variables were in pairs, and the Kruskal Wallis Test was applied if there were more than two groups. Post-hoc analysis was performed to determine the difference between groups. Spearman correlation test was used to examine the relationship between school principal's management style and teacher autonomy.

According to the findings obtained as a result of the research, the teachers' autonomy scores of the participants are above the average. The participants perceived that their principals in the institution they work for mostly belong to the cooperative management style. However, the teachers' autonomy of the participants differs significantly according to gender, marital status, institution (private-state) and school level (primary-secondary-high school). Regarding the management style, the management style perceived by the participants differs significantly according to gender, marital status and the institution they work for (private-state). Finally, in the correlation relationship between the scale and its sub-dimensions, it was observed that there was no significant relationship between the Teacher Autonomy Scale and the Perceived Principal Management Style Scale.

Keywords: Management style, Teacher autonomy, School administrator